

MEDYCyna WETERYNARYJNA

ORGAN POLSKIEGO TOWARZYSTWA NAUK WETERYNARYJNYCH

CZASOPISMO POSWIECONE NAUCE I PRAKTYCE WETERYNARYJNEJ
ZAŁOŻONE W 1945 R. PRZEZ WYDZIAŁ WETERYNARYJNY W LUBLINIE

REDAKCJA

Redaktor naczelny: prof. dr Edmund PROST

Członkowie Komitetu Redakcyjnego: prof. dr Ryszard BADURA, prof. dr Jerzy MAZURCZAK,
prof. dr Abdon STRYSZAK, prof. dr Stanisław WOŁOSZYN

Sekretarz naukowy: dr Elżbieta PEŁCZYŃSKA

RADA PROGRAMOWA

Dr Anatol BACHAREWICZ, prof. dr Henryk BALBIERZ, prof. dr Władysław BIELAŃSKI, prof. dr Stanisław CAKAŁA, prof. dr Zygmunt EWY, prof. dr Roman HOPPE, prof. dr Lech JAŚKOWSKI, plk doc. dr Stefan KOSSAKOWSKI, prof. dr Zdzisław LARSKI, dyr. dr Henryk LIS, doc. dr Władysław LUTYŃSKI, prof. dr Wiktor STEFANIAK, prof. dr Marian TRUSZCZYŃSKI, prof. dr Janusz WELENTO, prof. dr Eugeniusz ŻARNOWSKI

HIGIENA I TECHNOLOGIA PRODUKCJI DROBIU

OLGIERD KUŁAKOWSKI

Organizacja i plany rozwoju produkcji indyków w kraju*)

Ze Zjednoczenia Produkcji Drobiarskiej „Poldrob” w Warszawie

Ostatnie Uchwały Rządowe przewidują w najbliższych latach szybki rozwój i wzrost produkcji mięsa drobiowego i to nie tylko brojlerów kurzych, ale także, w celu zwiększenia ilości asortymentów mięsa na rynku — brojlerów indyckich.

Aktualna produkcja brojlerowskich piskląt indyckich przeznaczonych do intensywnego tuczu wynosi ok. 1,5 mln sztuk. Pozwala to na wyprodukowanie w 1977 r. ok. 5 tys. ton żywca.

Produkcja piskląt zlokalizowana jest obecnie na terenie działania Olsztyńskich Zakładów Drobiarskich i prowadzona w 2 fermach rodzicielskich — Gryżliny i Biesal, oraz w Zakładzie Wylęgu Drobiu w Biesalu. Produkcja oparta jest o materiał typu mini, importowany z f-my Coolen (Holandia). Kilkakrotnie w ciągu roku importuje się pisklęta do stad rodzicielskich tak,

aby w ciągłej produkcji było ok. 7500 niosek (co pozwala na uzyskanie ok. 1,1 mln sztuk jaj wylęgowych rocznie). Ponieważ w istniejących fermach nie ma możliwości umieszczenia niezbędnej ilości materiału rodzicielskiego, co roku importuje się dodatkowo ok. 500 tys. jaj wylęgowych indyków typu midi, przeznaczonych na brojlery. Odchów i tucz piskląt odbywa się w ramach kontraktacji żywca, w Olsztyńskich ZD, w fermach sektora indywidualnego. Indyckie tuczone są do wagi 4—4,5 kg w okresie 12 tyg., a indory typu mini — do wagi 8—8,5 kg w okresie 20 tyg. Indory typu midi tuczy się do wagi 9,5—10,5 kg w okresie 12 tyg.

Niepokoi fakt, że w okresie tuczu upadki ptaków wynoszą średnio ok. 20% (przy rozpiętości od 6 do 30%, a sporadycznie nawet do 50%). Upadki te spowodowane są głównie takimi jednostkami chorobowymi jak kokcydioza, kolibakterioza i aspergiloza. Często również powodem zwiększonych upadków są gorszej jakości pasze. Wiadomo, że problem niezadowolającego stanu zdrowotnego indyków jest złożony. Mimo

*) Referat wygłoszony na Sesji Naukowej, zorganizowanej w Warszawie, w dniu 21.X.1977 r. przez Komisję Patologii Drobiu PTNW, poświęconej zagadnieniom chowu i chorób indyków.

znacznych wysiłków zmierzających do poprawy warunków środowiskowych, higieniczno-sanitarnych oraz doskonalenia technologii tuczu, niezbędnym wydaje się wzmożenie wysiłków służby lekarsko-weterynaryjnej, w celu skuteczniejszej walki z wymienionymi jednostkami chorobowymi.

W latach 1978—1980 przewiduje się zorganizowanie dwóch nowych ferm rodzicielskich, jednej w rejonie Olsztyna, drugiej — Rzeszowa, a do roku 1982 — dalszych dwu ferm na terenie działania Warszawskich i Opolskich Zakładów Drobiarskich. W Zakładach tych będzie oczywiście prowadzony tucz i ubój indyków odchowywanych w fermach związanych z tymi Zakładami umowami kontraktacyjnymi.

W rejonie Świebodzina (Zakłady Drobiarskie w Nowej Soli) powstanie ośrodek tuczu i uboju indyków, działający w oparciu o pisklęta dostarczane z ZD Olsztyn. W każdej z powstałych ferm rodzicielskich i związanych z nimi Zakładach będzie się produkować ok. 3,3 mln brojlerowskich piskląt rocznie, co pozwoli na produkcję 12—13 mln piskląt brojlerowskich w skali całego kraju.

Dla osiągnięcia tak dużej produkcji konieczne będzie utrzymanie na każdej z ferm ponad 30 tys. niosek w ciągłej produkcji. W założeniach, w fermach rodzicielskich przewiduje się klatkowy chów indyków. Aby na fermie zachowana była właściwa rotacja stada musi ona posiadać ok. 50 budynków, po 1000 m² każdy (18 — odchów, 30 — produkcja). Aby zabezpieczyć potrzeby 1 rzeźni konieczne będzie wybudowanie 270—300 brojlerni, każdej o powierzchni 1000 m². Tucz prowadzony będzie w sektorze uspołecznionym (PGR, SKR) i prywatnym.

Produkcję indyków planuje się oprzeć o materiał typu midi. Ten typ ptaka bowiem pozwoli na uzyskanie zarówno niewielkich tuszek indyków o wadze ok. 3,5 kg, do sprzedaży w całości, jak również tuszek indorów, o wadze 8—9 kg, nadających się do dzielenia. Warto wiedzieć, że wydajność rzeźna tego materiału jest o 3—5% lepsza niż przy indyku mini.

Zakładana roczna produkcja 12—13 mln piskląt brojlerowskich pozwoli na wyprodukowanie ok. 80 tys. ton żywca, tj. ok. 60 tys. ton gotowego produktu. Zabezpieczenie takiej produkcji będzie wymagało już w 1981 r. wstawiania co tydzień do ferm rodzicielskich ok. 7000 seksowanych piskląt jednodniowych. Ponieważ zabezpieczenie ferm w materiał rodzicielski tylko z importu byłoby kosztowne, zakłada się wybudowanie również fermi prarodzicielskiej, która pokrywać będzie krajowe zapotrzebowanie na materiał rodzicielski. Powstanie ona na terenie działania ZD Olsztyn.

Bardzo ważna w chwili obecnej jest sprawa wyboru materiału i firmy, z którą będzie się współpracować w zakresie dostaw piskląt prarodzicielskich. Do tej pory nie zostało to jeszcze ustalone, ale przeprowadza się już (przy udziale COBRD i ART Olsztyn) testy porównawcze materiału brojlerowskiego z 5 czołowych firm indyckich. W końcu bieżącego roku rozpocznie się również testowanie porównawcze materiału rodzicielskiego z różnych firm. Pozwoli to na uzyskanie pełniejszego obrazu wartości materiału i ułatwi podjęcie trafnej decyzji co do wyboru dostawcy materiału rodzicielskiego i prarodzicielskiego.

Adres autora: mgr Olgierd Kulakowski, Zjednoczenie Produkcji Drobiarskiej „Poldrob”, ul. Hoża 66/68, 00-682 Warszawa.

JORGENSEN J. B.: Przeżywalność *Mycobacterium paratuberculosis* w gnojowicy. (Survival of *Mycobacterium paratuberculosis* in slurry). Nord Vet.—Med. 29, 287—270, 1977 (6).

Gnojowicę pochodzącą od krów i świń oraz mieszaninę obydwu gnojowic zanieczyszczono hodowlą *M. paratuberculosis* w ilości 3,3×10⁶ żywych komórek na 1 ml i przetrzymywano w warunkach beztlenowych w temperaturze 5 i 15°C. Gnojowica krów o pH 8,5 zawierała 7,0% suchej masy, świń 8,3% suchej masy. W obydwu gnojowicach pH wynosiło 8,4%, zawartość suchej masy 7,7%. Żywotność *M. paratuberculosis* określano w okresie 357 dni posiewając osad pozostały po odwirowaniu części płynnej na podłożu Lewensteina-Jensena z dodatkiem 0,75 mg aktidionu/ml. W temperaturze 5°C przeżywalność *M. paratuberculosis* w trzech rodzajach próbek wynosiła 252 dni. W temperaturze 15°C przeżywalność *M. paratuberculosis* w gnojowicy bydła wynosiła 98 dni, w gnojowicy świń 182 dni, zaś w mieszaninie obydwu gnojowic 168 dni. Tak długie utrzymanie się *M. paratuberculosis* w gnojowicy może stanowić niebezpieczeństwo zakażenia zwierząt na pastwiskach użyźnianych gnojowicą pochodzącą od zakażonych zwierząt.

G.

MOSHER C. L., LANGENDOEN K., STODDARD P.: Leczenie zakażenia *Microsporium canis* inaktywowaną szczepionką (opis przypadku). (Treatment of rigworm (*Microsporium canis*) with inactivated fungal vaccine (A case report). Vet. Med. small. anim. Clin. 72, 1343—small anim. Clin. 72, 1368—1370, 1977 (8).

Od kilku lat są podejmowane próby uodporniania kociąt przeciw grzybicom przy użyciu szczepionek opartych o micelium lub wyciąg z grzybni. Zaobserwowano przy tym, że przy dużych dawkach szczepionki uzyskuje się efekty lecznicze. U 10 tygodniowego kota występowało plackowate wyłysienie w okolicy ogona oraz na kończynach. Ze zmian chorobowych wyizolowano *Microsporium canis*. W leczeniu grzybicy zastosowano inaktywowaną ogrzewaniem (60°C) szczepionkę przeciwko *M. canis* inaktywowaną fenolem. Szczepionkę podawano w iniekcjach 1 ml raz w tygodniu przez okres 5 tygodni. Zmiany na kończynach ustąpiły po 3 dniach po pierwszym podaniu szczepionki, zaś zmiany na ogonie cofały się po 2 tygodniach. Przeprowadzone badanie mikologiczne w kierunku *M. canis* po 5 iniekcji szczepionki dało wynik negatywny.

G.